

ROMANUL REALIST

ENIGMA OTILIEI - reactualizare

GEORGE CĂLINESCU - ” Un balzacian fără Balzac ” (N.Manolescu)

I. Veridicitate / verosimilitate

SURPRINDEREA DETALIATĂ A UNIVERSULUI BUCUREȘTEAN LA ÎNCEPUT DE SEC.XX, O MONOGRAFIE CITADINĂ ZUGRĂVITĂ ÎN DETALII VERIDICE ȘI VEROSIMILE

A. Veridic - SURSE.....

Surse de inspirație < Autobiografia autorului:

- moartea mătușii Tinca și căutarea febrilă, de către rude, a banilor și a obiectelor de preț din casă;
- trăsăturile unchiului Bica Simion (preluate de autor în portretul lui Stănică Rațiu);
- amintirile autorului legate de familia adoptivă;
- existența de licean (internist);
- pasiunea pentru psihiatrie și chiar elemente ale portretului fizic împrumutate lui Félix; existența unei verișoare îndepărtate pe nume Otilia, mai în vârstă decât el.

+ elemente de cronotop !!!!!!!!!!!

- **B. verosimil = Monografia CITADINĂ = Realismul balzacian:** roman de observație socială și de problematică morală. [*Românele balzaciane:* „Moș Goriot”, „Éugenie Grandet” (teme preluate: paternitatea, familia, moștenirea, eșecul erotic/marital)]

Călinescu: romanul – ”o scriere tipic realistă, demonstrarea unei idei printr-o experiență”

- **DETALIILE MONOGRAFIEI CITADINE** = notarea amănuntelor semnificative= descrieri minuțioase, tehnica detaliului.

încă din expozițiune se stabilesc exact timp și spațiu, personaje => realismul citadin
 imaginea inițială - masa,

jocul de cărți;

vizita la moșia lui Pascalopol,

relațiile de familie,

școala lui Felix,

„ciupelile” lui moș Costache etc.

=>

- *tema romanului: **SOCIALUL** => ideea centrală: alcătuirea unei imagini complete a burgheziei de la începutul secolului al XX-lea; = existența burgheziei bucureștene într-un moment de criză socială / morală / psihologică*

ariile tematice prin care se particularizează această temă:

- *motivul moștenirii; ~ v "Romanul unei moșteniri"*
- *motivul orfanului v. titlul inițial - "Părinții Otiliei"*
- *motivul paternității*

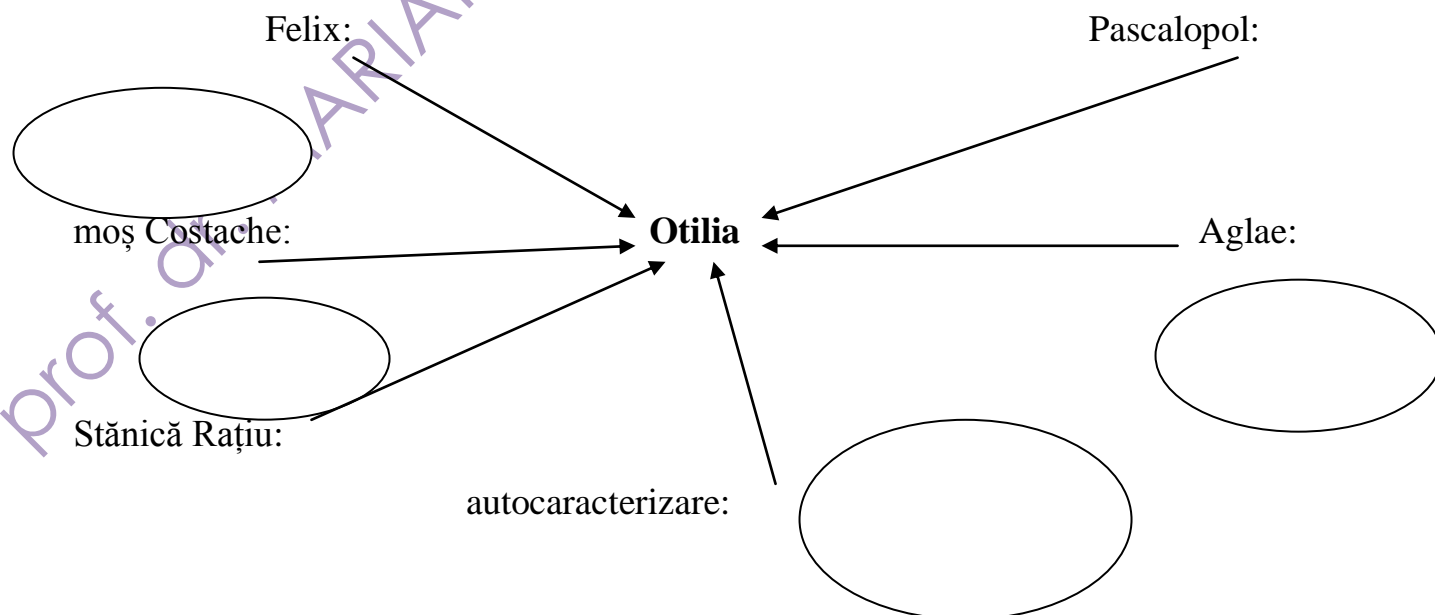
Complexitatea personajelor -> **Realitatea umană = complex analizată** =>

COSTRUCȚIA MONUMENTALĂ A PERSONAJELOR COMPLEXE, SUB SEMNUL TIPIZĂRII BALZACIENE

Complexitatea personajelor !!! tipizarea personajelor

- tipologii balzaciene construite pe o dominantă morală („caractere”):
intelectualul în devenire,
cocheta.....
avarul.....
demagogul.....
parvenitul.....
fata bătrână..... etc
- arta construirii personajelor: „intrarea în scenă” a eroilor e însoțită de un portret inițial (detaliul fizic individualizând trăsătura morală dominantă),
- modalități diverse de caracterizare: eroilor e însoțită de un portret inițial (detaliul fizic individualizând trăsătura morală dominantă),
- modalități diverse de caracterizare: materializarea reliefului moral în fizionomie, ticul nervos, gestul semnificativ, descrierea vestimentației și a mediului);

TEMĂ: COMPLEXITATEA OTILIEI

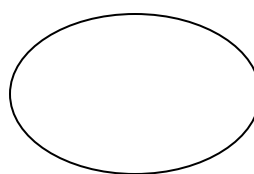
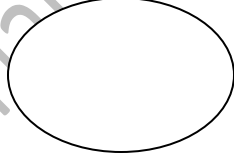

TEMĂ: Arg. 2

I. Se remarcă la nivelul textului o serie de secvențe / tablouri / imagini semnificative, care pun în valoare problematica operei și relația dintre personajele centrale.

O primă secvență semnificativă ce pune în valoare tema și viziunea despre lume / relația dintre cele două personaje (Felix și Otilia) în textul lui George Călinescu, „Enigma Otiliei”, este

O altă secvență semnificativă ce pune în valoare tema și viziunea despre lume / relația dintre cele două personaje (Felix și Otilia) în textul lui George Călinescu, „Enigma Otiliei”, este

TEMĂ: Arg. 3

Se evidențiază la nivelul elementelor de compoziție, structură, limbaj o serie de componente: **incipit, final, relații temporale și spațiale, narator**, ce au rol fundamental în conturarea

incipit

titlul.....

incipitul propriu-zis.....

+ relații temporale și spațiale.....

final.....

narator.....

++ MULTIPLICAREA (CVADRUPLAREA) NARATORILOR)

- Otilia – „vocea lirică, lunară și feminină” - după mărturisirea autorului
- Felix – vocea rațiunii, a intelectului
- Moș Costache/Aglae – vocea avariției / lăcomiei
- Pascalopol – vocea indeciziei, la limita dintre rațiune și afect, patern și viril

++++++ Originalitatea construcției narative < VOCAȚIA SINTEZEI

= **modernitatea** < **ROMANUL „EXERCITIU”**

HIBRIDIZARE ESTETICĂ CURENTE LITERARE

- Clasicism – tipologia umană: avarul, demagogul, parvenitul etc
- Realism – critica societății parazitare bucureștene la sf.de sec. al XIX-lea
- Naturalism – portretele grotești ale lui moș Costache și ale lui Simion Tulea
- Balzacianism – incipitul, teme precum moștenirea, paternitatea etc.
- Romanticism – povestea de iubire neîmplinită dintre Felix și Otilia → expresionsm

HIBRIDIZARE GENURIALĂ=EPIC, LIRIC, DRAMATIC

- Epic – narrator, personaje → momentele subiectului: timp, spațiu, acțiune
- Liric – descrierile (camera Otiliei, Băraganul etc), portretele
- Dramatic – inserția din cap. XVIII :
(„-Aglae: Am început să am junghiuri reumatice....
-Stănică: Parc-aș mânca ceva bun....
-Aurica: Dacă n-ai noroc, e degeaba...”)

====

! **** COMPOZIȚIE !

SINTEZĂ A STILURI FUNCTIONALE

- Beletristic – portrete, descrieri
- Colocvial – discuțiile din clanul Tulea
- Tehnico-științific – descrierea casei din strada Antim: „rozete gotice, console, frontoane, casetoane...”discuțiile dintre Felix și Weissmann
- Oficial-administrativ – (cap. XVIII) scrisorile lui Pascalopol către „Banca Agrară”, listele de cheltuieli ale lui moș Costache
- Publicistic – anunțul din ziar la moartea lui Relișor (cap.VI)

Temă: RELAȚIA DINTRE PERSONAJE: FELIX SIMA și OTILIA

TIPUL / TIPURILE DE RELAȚIE:

exemple: „.....”

.....
.....
.....
.....

FELIX:

exemple: „.....”

➤ **statut social:**

- *situație inițială*.....
- *situație mediană*.....
- *situație finală*.....

➤ **statut moral:**

- *situație inițială*.....
- *situație mediană*.....
- *situație finală*.....

➤ **statut psihologic:**

- *situație inițială*.....
- *situație mediană*.....
- *situație finală*.....

OTILIA:

exemple: „.....”

➤ **statut social:**

- *situație inițială*.....
- *situație mediană*.....
- *situație finală*.....

➤ **statut moral:**

- *situație inițială*.....
- *situație mediană*.....
- *situație finală*.....

➤ **statut psihologic:**

- *situație inițială*.....
- *situație mediană*.....
- *situație finală*.....